

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Kuchynky a soudců JUDr. Václava Roučky a Mgr. Jaroslava Škopka ve věci

žalobkyně: **V.T.T.T.** , narozená dne ...
adresa: ...
zastoupená advokátem Mgr. Petrem Václavkem
sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlem Loretské nám. 5, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 1. 3. 2018, č.j. 101263-3/2018-OPL

takto:

- I. Rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 1. 3. 2018, č.j. 101263-3/2018-OPL, a usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 15. 12. 2017, č.j. 3765/2017-HANOI-39/a, se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 15 342 Kč k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Petra Václavka do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Usnesením ze dne 15. 12. 2017, č.j. 3765/2017-HANOI-39/a, Velvyslanectví České republiky v Hanoji podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*zákon o pobytu cizinců*“), zamítlo žádost o upuštění od osobního podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty, kterou podala žalobkyně a která byla doručena Velvyslanectví České republiky v Hanoji dne 20. 11. 2017, a řízení o žádosti o vydání zaměstnanecké karty zastavilo. Proti tomuto usnesení podala žalobkyně rozklad. Rozhodnutím ze dne 1. 3. 2018, č.j. 101263-3/2018-OPL, ministr zahraničních věcí rozklad žalobkyně zamítl a rozkladem napadené usnesení potvrdil.

Žalobní body

2. 1) Nepřezkoumatelnost posouzení odůvodněnosti neupuštění od povinnosti osobního podání: Ať už by měl být pojem „odůvodněný případ“ pro upuštění od osobního podání žádosti neurčitým právním pojmem či předmětem správního uvážení, má interpretace tohoto pojmu i jeho aplikace jasně daná pravidla, kterých ani zastupitelský úřad ani žalovaný ve svých rozhodnutích nedostáli. Zúžit odůvodněné případy ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců na důvody výhradně na straně žadatele a ještě k tomu důvody zdravotní, resp. sociální, bez řádného a přezkoumatelného odůvodnění takového závěru, je nepřijatelné. V případě, že by zákonodárce měl úmysl zúžit odůvodněné případy na zdravotní důvody, případně na důvody výhradně na straně žadatele, jistě by tak učinil. Naopak zákonodárce umožnil, že odůvodněnými případy budou důvody, které jsou známy zastupitelskému úřadu z jeho úřední činnosti, což výklad, že odůvodněným případem je výhradně překážka zdravotního charakteru, vylučuje. Zastupitelský úřad i žalovaný tedy pochybili, pokud bez dalšího dospěli k takovému závěru a nevypořádali se přezkoumatelným způsobem s argumentací žalobkyně, že objektivní překážka na straně zastupitelského úřadu může představovat odůvodněný případ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
3. 2) Objektivní překážka na straně zastupitelského úřadu: Žádost o pobytové oprávnění včetně žádosti o prominutí osobního podání podala žalobkyně v době, kdy bylo objektivní překážkou na straně zastupitelského úřadu znemožněno splnit zákonnou podmínku sjednání termínu pro osobní podání žádosti ve smyslu § 169f zákona o pobytu cizinců. Je nepřipustné, aby tak zásadní změnu, jako je zrušení systému Visapoint, oznámil zastupitelský úřad den před účinností takové změny a nastolení nového systému bez jakýchkoliv informací odložil až na následující měsíc. Pokud se správní orgány rozhodly situaci změnit, měly všem a s dostatečným předstihem umožnit seznámit se s pravidly nového systému stanovování termínů pro podání žádostí a následně umožnit plynulý přechod ze starého systému do nového. Zastupitelský úřad, jako orgán veřejné moci, by, při plnění své povinnosti umožnit žadatelům o pobytová oprávnění podat žádost osobně, měl postupovat předvídatelným a se zákonem souladným způsobem (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2005, sp. zn. II. ÚS 487/03, a ze dne 27. 3. 2003, sp. zn. IV. ÚS 690/01). V každý daný moment musí být jasně stanoveno, jakým způsobem mají povinnost osobního podání žádosti na základě předem stanoveného termínu žadatelé splnit a zároveň jakým způsobem jim správní orgán splnění takové podmínky umožňuje či alespoň neznemožňuje. Zastupitelský úřad svým postupem, kdy z nefunkčního systému Visapoint přešel ze dne na den na stav, kdy objektivně neexistuje možnost stanovení termínu pro podání žádosti, porušil principy a zásady stanovené v § 4 odst. 1, 2 a 4 a v § 6

odst. 2 správního řádu. Žalovaný hlavní bod žalobčiny argumentace, tedy že došlo k objektivnímu znemožnění splnění zákonné podmínky zastupitelským úřadem, nijak nereflektoval a přezkoumatelným způsobem nezhodnotil, proč dle jeho názoru tato objektivní překážka na straně zastupitelského úřadu nemůže představovat odůvodněný případ upuštění od osobního podání žádosti.

4. Jak zastupitelský úřad, tak žalovaný cíleně ignorují zásadní skutkovou okolnost, a sice že došlo k naprostému uzavření zastupitelského úřadu, kdy dne 8. 11. 2017 bylo na jeho webových stránkách zveřejněno, že zastupitelský úřad omezuje svůj provoz, a to od 9. 11. do 30. 11. 2017. V souvislosti se zastupováním ostatních žadatelů a účastníků pobytových řízení je však zástupci žalobkyně známo, že se jedná o kompletní uzavření zastupitelského úřadu, tedy nejen zrušení termínů přijímání žádostí o víza, ale také rušení termínů pro podání žádostí o pobytová oprávnění, které byly stanoveny prostřednictvím systému Visapoint v době před 31. 10. 2017, termíny stanovené pro vylepování již udělených vstupních víz, termíny pro odstranění vad již podané žádosti stanovené Ministerstvem vnitra, odborem azylové a migrační politiky, termíny výsledků stanovených Ministerstvem vnitra, odborem azylové a migrační politiky, ad., neboť veškeré tyto (již naplánované úkony) byly ostatním klientům zástupce žalobkyně zrušeny. V případě několika výsledků, které byly naplánovány samotným Ministerstvem vnitra, odborem azylové a migrační politiky, pak navíc nebyli (vůbec nebo včas) účastníci těchto řízení vyrozuměni o jeho nekonání a právní zástupce byl vyrozuměn *ex post*, resp. v noci před konáním výsledku, a to bez uvedení jakéhokoliv důvodu, který musel být jistě závažný, neboť zaměstnanci zástupce žalobkyně dne 8. 11. 2017 osobně uvědomili pracovníka zastupitelského úřadu, že dne 9. 11. 2017 budou doprovázet klienta k výsledku, a domluvili se s ním na přesném čase, kdy se mají dostavit, a tento pracovník ani náznakem zaměstnance zástupce žalobkyně neinformoval, že by zastupitelský úřad měl být uzavírán. Zaměstnanci zástupce žalobkyně se proto dostavili dne 10. 11. 2017 na zastupitelský úřad, a to za účelem řešení situace ohledně zrušení plánovaných výsledků dalších klientů zástupce žalobkyně. Poté, co jim nebyl umožněn vstup na zastupitelský úřad, se zaměstnanci právního zástupce telefonicky spojili se zastupitelským úřadem, kde byli (nakonec) přepojeni na zástupce velvyslance, který mj. opakoval, že zastupitelský úřad je uzavřen a může řešit pouze problémy občanů České republiky v nouzi, odmítl přijmout stížnost zástupce účastníka řízení na tento postup a připustil, že takový postup zastupitelského úřadu lze klasifikovat jako nezákonný zásah.
5. 3) Překročení pravomoci zastupitelského úřadu: V rozhodnutí o žádosti o prominutí osobního podání žádosti má zastupitelský úřad zhodnotit okolnosti týkající se podání žádosti, resp. nemožnosti jejího osobního podání, nepřísluší mu však hodnotit následky rozhodnutí o samotné pobytové žádosti, která následuje až po postoupení spisového materiálu Ministerstvu vnitra, odboru azylové a migrační politiky. Žalovaný však přesto ve svém odůvodnění opakovaně poukazuje na nutnost regulace migrace, a to především migrace ekonomické. Takovou argumentaci si ovšem žalovaný i zastupitelský úřad osobují pravomoci, které jim nebyly zákonem svěřeny a porušují tak ústavní zásadu enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí (čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Argumentace o regulaci migrační politiky není ve fázi řízení o žádosti o prominutí osobního podání žádosti na místě, neboť vyhovění této žádosti nemá na samotné pobytové oprávnění zásadní vliv. Formulace jakýchkoliv závěrů o regulaci migrace pak nepřísluší ani zastupitelskému úřadu ani žalovanému, neboť jedinou samostatnou pravomocí zastupitelského úřadu je rozhodování o krátkodobých vízech,

nikoliv o žádostech o dlouhodobé a trvalé pobyty, jejichž posouzení je ve výlučné kompetenci Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky.

6. 4) Ignorování konkrétní situace žadatele: Žalobkyně se snažila dlouhodobě přihlásit prostřednictvím systému Visapoint (viz fotodokumentace neúspěšných pokusů žadatele o registraci v systému Visapoint). Prokázanou nefunkčnost systému Visapoint žalobkyně velmi zevrubně popsala již ve své žádosti a následně i v rozkladu. Argumentovala dlouholetým monitoringem Veřejného ochránce práv shrnutým v článku Brána nebo zábrana – problematické aspekty fungování systému Visapoint (In: Aktuální právní problémy azylového a cizineckého práva), judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-52) a výročními zprávami Bezpečnostní informační služby (výroční zpráva za rok 2015, str. 15, a výroční zpráva za rok 2016, str. 21). Žalovaný se s argumentací žalobkyně vypořádal tvrzením, že v letech 2015 a 2016 již Bezpečnostní informační služba systém Visapoint nezmiňuje a že problém (čímž si protiřečí, kdy zároveň tvrdil, že žádný problém nikdy se systémem Visapoint nebyl) vyřešil přidáním CAPTCHA filtru. K tomu žalobkyně poukazuje na to, že Bezpečnostní informační služba v každé zprávě minimálně z let 2013 až 2016 výslovně uvedla, že žalovaným popírané napadení systému Visapoint zůstává závažným problémem a že žadatelé nemají reálnou šanci si termín sjednat jinak, než jeho zakoupením na černém trhu za částky pohybující se v tisících dolarů.
7. Žalobkyně tedy objektivně nemohla získat termín v systému Visapoint a měla tak možnost buď žádost vůbec nepodat, nebo vynaložit vysoké finanční prostředky na nákup registrace v systému Visapoint na černém trhu, anebo si sjednat právní zastoupení a pokusit se situaci řešit právně a legálně. Žalobkyně se rozhodla pro právní zastoupení a její zástupce se pustil do příprav právní argumentace a cesty do Hanoje. Z doložené faktury za letenky zaměstnanců zástupce a potvrzení o jejich zaplacení je zřejmé, že žalobkyně se svým zástupcem tuto cestu plánovala dostatečně dopředu a podání své žádosti ještě dále. Žalobkyně se tedy zásadně ohrazuje proti nařčení zastupitelského úřadu i žalovaného, že by měla v úmyslu obcházet systém Visapoint a využívat nastalé situace pro podvodné jednání. O tom, že v době podání její žádosti již žádný systém na sjednání termínu nebude stanoven, žalobkyně, v době plánování cesty svého zástupce do Hanoje, nemohla objektivně vědět. Konkrétní okolnosti tedy jasně prokazují, že v daný moment neměla žalobkyně jinou možnost, než podat žádost o vydání zaměstnanecké karty včetně žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání prostřednictvím stížnosti na postup správního orgánu a prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb. Pro dokreslení situace žalobkyně uvádí, že v současné době je pro stanovení termínu pro podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty zastupitelským úřadem nastaveno telefonické objednávání. Její zástupce se opakovaně každý týden snaží na zastupitelský úřad dovolat, avšak neúspěšně. Dle dostupných informací je i tento telefonický systém zasažen korupcí. Šance žalobkyně získat termín, aby měla možnost vůbec jen podat (!) žádost o pobytové oprávnění zákonem předvídatelným způsobem, byla i je *de facto* nulová.
8. 5) Nepřezkoumatelnost rozhodnutí: Kromě výše specifikovaných námitek nebyly vypořádány, případně řádně vypořádány další odvolací námitky žalobkyně:
9. Námitka žalobkyně, že v jejím případě by odkládání podání žádosti bylo též v rozporu s veřejným zájmem, neboť příslušné správní orgány opakovaně poukazují na to, že pro rovnováhu pracovního trhu je nutné přijímat pracovníky ze zahraničí, zůstala nereflektována. Znemožnění zaměstnavatelům, kteří o zahraniční pracovníky nejen stojí,

ale také jsou s nimi natolik spokojeni, že je preferují, takové pracovníky zaměstnat je bezpochyby v rozporu s veřejným zájmem, který by měl být jedním z předních ukazatelů činnosti veřejné správy.

10. Zásadu procesní ekonomie není možné využívat jako odůvodnění, respektive omlouvání porušení procesních práv účastníků řízení a nedostání požadavků na dostatečně odůvodněné rozhodnutí postavené na dostatečně zjištěném stavu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, č.j. 5 As 22/2004-52). Zastupitelský úřad se nevypořádal se závažnými otázkami, ať už to byla námitka porušení veřejného zájmu, objektivního znemožnění splnění zákonné povinnosti, uzavření zastupitelského úřadu, doložený důkaz fotodokumentace neúspěšných pokusů registrace do systému Visapoint a další.
11. Zastupitelský úřad má každému žadateli vydat rozhodnutí, které se týká jeho případu, který předem individualizoval ve svém podání, aby se proti němu případně mohl řádně bránit. Je rozdíl mezi typizovanou argumentací, kterou samozřejmě použil zástupce žalobkyně, pokud je v této argumentaci řádně reagováno pouze na ty okolnosti, které se případu týkají, a opakovanými pochybeními zastupitelského úřadu, který zaměňuje zásadní skutkové okolnosti a nečiní faktický rozdíl mezi žádostí o pobytové oprávnění za účelem sloučení rodiny a za účelem zaměstnání. Zastupitelský úřad také nerozlišuje mezi žádostmi podanými osobně zástupcem žadatele na zastupitelském úřadu a těmi, které byly zaslány prostřednictvím poštovní přepravy, kdy u později jmenovaných naprosto chybně argumentuje, že se žadatelé neměli problém dostavit k zastupitelskému úřadu, a proto je vyloučeno, že by zde byly jakékoliv závažné důvody spočívající ve zdravotním stavu žadatelů.
12. Zastupitelský úřad identickou skutkovou okolnost žadatelů z roku 2016 a 2017 vyložil naprosto odlišně podle toho, jak se mu to aktuálně hodilo do argumentace, kterou se snaží jakkoliv zabránit žadatelům už jenom v podání samotné žádosti.
13. V dalším soud odkazuje na úplné znění žaloby.

Vyjádření žalovaného k žalobě

14. Ve vyjádření k žalobě žalovaný k objednávání v měsíci listopadu 2017 uvedl: Do 30. 10. 2017 se bylo možno k podání žádostí o pobytová oprávnění objednat přes systém Visapoint, a to na 30 dnů předem. V době od 1. 11. do 27. 11. 2017 se nebylo možno k podání žádosti objednat. V průběhu měsíce listopadu však ZÚ Hanoj přijímal žádosti na základě objednávek přes Visapoint, učiněných do 30. 10. 2017. Dne 24. 11. 2017 byla na webové stránce ZÚ Hanoj zveřejněna informace o spuštění telefonického objednávání s tím, že dnem 27. 11. 2017 bude zahájeno objednávání tímto způsobem na termíny v týdnu od 4. 12. 2017. První objednávání cestou tzv. „živé fronty“ bylo spuštěno od 5. 12. 2018 [správně: od 5. 12. 2017]. V měsíci listopadu 2017 tak nedošlo během přechodu na nový objednávací systém k žádné výrazné prodlevě.
15. Žalobkyně tedy ještě za provozu objednávacího systému Visapoint v říjnu 2017 prokazatelně nevyčkala, až jí systém nabídne termín k osobnímu podání žádosti a rovnou se obrátila na svého zástupce, který si již v polovině října 2017 naplánoval cestu do Hanoje, aby se pokusil podat žádost tzv. alternativním způsobem, přestože musel vědět, že od novely zákona o pobytu cizinců, účinné od 15. 8. 2017, není tento způsob podání žádosti možný, protože je nutno dodržet zákonný postup dle § 169d odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Zástupce žalobkyně se pak dostavil na ZÚ Hanoj k podání žádosti, i když věděl,

že osobní podání žádosti nebude možné z toho důvodu, že nebyla splněna podmínka předchozí registrace. To, že v době od 9. 11. 2017 došlo k přechodnému omezení činnosti konzulárního úseku, nemělo v daném případě faktický význam. Objednávací kapacita ZÚ Hanoj byla na měsíc listopad již naplněna a po zavedení nového telefonického způsobu objednávání byla část žadatelů plynule objednávana na měsíc prosinec. Vše tedy nasvědčuje tomu, že se žalobkyně, resp. její zástupce, dostavili na ZÚ Hanoj s úmyslem získat záminku pro možnost podat žádost tzv. alternativním způsobem, např. poštou.

16. K bodu 1) žaloby [*Nepřezkoumatelnost posouzení odůvodněnosti neupuštění od povinnosti osobního podání*] žalovaný uvedl, že žádosti o upuštění od osobního podání může zastupitelský úřad vyhovět na základě správního uvážení, jestliže shledá daný případ jako odůvodněný konkrétními okolnostmi skutečně znemožňujícími toto podání a nesoucími pro žadatele nepřiměřenou zátěž. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2016, č.j. 10 Azs 219/2015-67 (bod 26), jasně vyplývá, že „odůvodněné případy“ jsou neurčitým právním pojmem, přičemž zákonodárce zkombinoval neurčitý právní pojem se správním uvážením zastupitelského úřadu. Výtku, že zastupitelský úřad zúžil odůvodněné případy ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců na důvody výhradně na straně žadatele a ještě k tomu důvody zdravotní, bez řádného a přezkoumatelného odůvodnění, nekoresponduje s odůvodněním usnesení ZÚ Hanoj. Zastupitelský úřad při posuzování důvodnosti případů, které prokazatelně brání žadateli v osobním podání žádosti, bere v potaz zejména to, zda je žadatel po zdravotní stránce schopen se na tento úřad dostavit (např. z důvodu překážky invalidity, úrazu či nemoci apod.). Nicméně tento postup nevylučuje ani zohlednění jiných relevantních důvodů; v konkrétním případě však ZÚ Hanoj relevantní důvody pro upuštění od osobního podání žádosti, tj. zdravotní ani jiné, neshledal (viz str. 3 předmětného usnesení).
17. K bodu 2) žaloby [*Objektivní překážka na straně zastupitelského úřadu*] žalovaný poukázal na to, že žalobkyně se nemůže dovolávat svého práva na podání žádosti, pokud si nerespektováním podmínek řádného podání žádosti nemožnost podat žádost sama způsobila (dostavila se v den, na který nebyla předem objednána, přičemž objednávky na tento den, jakož i na celý měsíc listopad, se přijímaly v říjnu v době plného provozu systému Visapoint). Správní úřad při výkonu své pravomoci v zahraničí nemá stejné technické a personální možnosti jako správní úřady na území ČR a jeho provoz je podstatně nákladnější než provoz tuzemských správních úřadů. S přihlédnutím ke zvláštní povaze výkonu státní správy v zahraničí a z toho vyplývajících omezení či odlišného hodnocení použitých opatření neznamena žalobkyní pocítovaná nedostatečnost volných míst v registračním systému (až již v systému Visapoint nebo prostřednictvím telefonického objednávání) nezákonnost tohoto systému. Z předmětného usnesení ZÚ Hanoj je přinejmenším implicitně zřejmé, že zatímco do 31. 10. 2017 byla registrace možná přes systém Visapoint, telefonická registrace a živá fronta jsou v usnesení zmíněny primárně v souvislosti se stavem ke dni vydání usnesení. ZÚ Hanoj tedy po žadateli v rozhodné době evidentně požadoval buď platnou registraci na listopad přes systém Visapoint, nebo měl žadatel dle pokynů na úřední desce počkat do 24. 11. 2017 na zveřejnění nového systému pro objednání na prosinec. V době, kdy bylo vydáno usnesení, mohl být termín sjednán už jen prostřednictvím telefonu / živé fronty, proto tuto možnost ZÚ Hanoj v usnesení zmiňuje.
18. K bodu 3) žaloby [*Překročení pravomoci zastupitelského úřadu*] žalovaný uvedl, že čekací doba na volný termín neopravňuje žadatele k obcházení systému. Regulace počtu podávaných žádostí se aplikuje odlišně v daných třetích zemích, s ohledem na zájmy státu

a v daném čase a v dané zemi existující podstatné okolnosti (např. stupeň migračních rizik). I pro pobytové tituly má obecnou platnost rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2011, č.j. 9 Aps 6/2010-106. Regulace je důležitější u titulů, které jsou obecně nazývány jako „nenárokové“, tj. tam, kde se jedná ve své podstatě o ekonomicky motivovanou migraci. Tyto závěry plně potvrzuje Směrnice 2011/98/ES ze dne 13. 12. 2011 (čl. 8 odst. 3). Tvrzení žalobkyně, že zastupitelský úřad překračuje své pravomoci tím, že reguluje migrační politiku ve fázi řízení o žádosti o upuštění od osobního podání, je zavádějící. Pravomoc zastupitelského úřadu regulovat podávání žádostí o víza či pobyty vyplývá ze systematiky ustanovení § 169d odst. 2, § 169f a § 169h zákona o pobytu cizinců, která stanovují podmínky pro podání žádosti o vízum či pobyt. Celý tento postup začíná tím, že žadatel je povinen se objednat k osobnímu podání žádosti, dříve přes systém Visapoint, nyní na základě telefonického objednávání, popřípadě objednání elektronickou poštou. To, že systém Visapoint či telefonické či emailové objednávání nenabízely či nenabízejí takový počet termínů, které by byly schopny uspokojit všechny žadatele, v konečném důsledku znamená, že někteří žadatelé termín získají a jiní ne. Regulačním nástrojem počtu žadatelů je dále pravomoc zastupitelského úřadu, obsažená v § 169h zákona o pobytu cizinců, nezahájit řízení o žádosti v případě, kdy žadatel nesplnil podmínky pro podání žádosti. V případě, že žádost nepodal osobně ve smyslu § 169d odst. 2 tohoto zákona, se pak postupuje obdobně (§ 169h odst. 3 uvedeného zákona). K otázce osobního podání žádosti se aktuálně vyjádřil Krajský soud v Českých Budějovicích v rozsudku ze dne 19. 3. 2018, sp. zn. 50 A 9/2018 (bod 46).

19. K bodu 4) žaloby [*Ignorování konkrétní situace žadatele*] žalovaný poukázal na to, že žalobkyně prokazatelně nevyčkala, až jí objednávací systém nabídne termín k osobnímu podání žádosti a rovnou se obrátila na svého zástupce. Ten se pak dostavil na ZÚ Hanoj k podání žádosti, i když věděl, že osobní podání žádosti nebude možné z toho důvodu, že nebyla splněna podmínka předchozí registrace. Skutečnost, že od 9. 11. byl přechodně omezen provoz konzulárního úseku ZÚ Hanoj, nemá v této souvislosti žádný podstatný význam. K fungování systému Visapoint žalovaný podotýká, že při pozorném čtení obou zpráv Bezpečnostní informační služby za léta 2015 a 2016 nelze než dospět k závěru, že přes četné pokusy o zneužívání systému Visapoint, např. hackerskými útoky, nedošlo k prolomení tohoto systému. K námitce, že se prostřednictvím telefonické linky nelze objednat, žalovaný uvádí, že telefonicky se objednává na celý následující týden a vzhledem ke značnému zájmu o pobytové tituly je logické, že v krátkém čase po uvolnění omezeného počtu volných termínů dojde k jejich vyčerpání. Linka není po vyčerpání volných termínů odpojena, nýbrž je přepnuta na záznamník, který žadatelům sděluje, že již volná místa nejsou a telefonické objednávání bude znovu zahájeno následující pondělí v 9 hodin.
20. K bodu 5) žaloby [*Nepřezkoumatelnost rozhodnutí*] žalovaný konstatoval, že odůvodnění rozhodnutí nevyžaduje za všech okolností podrobnou odpověď na každý jednotlivý argument účastníka řízení, nýbrž je podstatné, aby byly vypořádány všechny závažné právní argumenty (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2017, č.j. 3 Azs 134/2017-17, nebo nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 1. 2008, sp. zn. IV. ÚS 1903/07). Žalovaný se vypořádal se všemi závažnými právními argumenty žalobkyně, ať již se jedná o námitku porušení veřejného zájmu nebo námitku údajného objektivního znemožnění splnění zákonné povinnosti a tvrzené uzavření zastupitelského úřadu. U námitky o údajném odlišném výkladu identické skutkové situace žalobkyně připouští, že ji žalovaný vypořádal, avšak znovu předestírá srovnání situace v roce 2017 se situací v roce 2016, aniž

svá tvrzení jakkoli dokládá.

21. V dalším soud odkazuje na úplné znění vyjádření žalovaného k žalobě.

Další podání účastníků řízení

22. K vyjádření žalovaného se žalobkyně vyslovila v replice datované dne 30. 7. 2018. K této replice se žalovaný správní orgán vyjádřil v duplice datované dne 28. 8. 2018. Co do obsahu se odkazuje na úplné znění těchto podání účastníků řízení.

Posouzení věci krajským soudem

23. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
24. Žaloba je důvodná.
25. V přezkoumávané věci jde o posouzení toho, zda správní orgány postupovaly správně, když podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců (ve znění účinném od 15. 8. 2017) zamítly žádost žalobkyně o upuštění od osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu a v důsledku zamítnutí žádosti o upuštění od osobního podání zastavily řízení o žádosti žalobkyně o zaměstnaneckou kartu.
26. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 20. 11. 2017 Velvyslanectví ČR v Hanoji obdrželo stížnost žalobkyně proti postupu úřadu dle § 175 správního řádu spolu s její žádostí o vydání zaměstnanecké karty a žádostí o upuštění od osobního podání žádosti.
27. V žádosti o upuštění od osobního podání žádosti (datované dne 13. 11. 2017) žalobkyně poukazovala na to, že se o sjednání termínu pro podání žádosti prostřednictvím registrace v systému Visapoint dlouhodobě snažila, avšak bohužel neúspěšně. Na podporu svého tvrzení dokládá fotodokumentaci neúspěšných pokusů. Dokládá příkladnou fotodokumentaci, na výzvu správního orgánu je schopna doložit další fotodokumentaci neúspěšných pokusů. Systém Visapoint tedy neposkytuje reálnou možnost sjednání termínu. Dne 30. 10. 2017 byla na webových stránkách zastupitelského úřadu zveřejněna informace, že systém Visapoint se ke dni 31. 10. 2017 ruší a nový systém bude zveřejněn až dne 24. 11. 2017 a fungovat by měl od 1. 12. 2017 a po celý měsíc listopad nebude umožněno sjednání nových termínů pro podání žádostí. Z dostupných vyjádření kompetentních úředních osob vyplývají pochyby o tom, že nový systém bude funkční a schopen odstranit nedostatky, které byly jak Nejvyšším správním soudem, tak Veřejným ochráncem práv či Bezpečnostní informační službou vytýkány systému Visapoint. Také z důvodu, že podává právě žádost o vydání zaměstnanecké karty, není možné, aby žalobkyně bezdůvodně dále čekala, zda se někdy něco v budoucnu změní v její prospěch. Dne 8. 11. 2017 zastupitelský úřad na webových stránkách zveřejnil, že omezuje svůj provoz, a to od 9. 11. do 30. 11. 2017. Zástupci žalobkyně je ovšem známo, že se jedná o totální uzavření zastupitelského úřadu. Záměrem zastupitelského úřadu je zamezit jakémukoliv vstupu na jeho půdu. Vzhledem k tomu, že zastupitelský úřad odmítá plnit zákonem stanovené povinnosti, nezbyvá žalobkyni než přistoupit k stížnosti na postup správního orgánu ve smyslu § 175 správního řádu, a to, vzhledem k „zabarikádování zastupitelského úřadu“, prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb. Přílohu této stížnosti pak tvoří žádost o vydání pobytového oprávnění a žádost o upuštění od osobního podání. Právě objektivním znemožněním splnění podmínky sjednání termínu pro podání žádosti odůvodňuje žalobkyně svoji žádost o prominutí osobního podání žádosti.
28. V usnesení ze dne 15. 12. 2017, č.j. 3765/2017-HANOI-39/a, jímž byla žádost o upuštění

od osobního podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty zamítnuta a řízení o žádosti o vydání zaměstnanecké karty zastaveno, Velvyslanectví ČR v Hanoji uvedlo, že zastupitelský úřad může podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti žadatel doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Odůvodněnými případy se přitom rozumějí zvláštního zřetele hodné, zejména pak zdravotní důvody, kvůli nimž žadatel momentálně objektivně skutečně není schopen se na zastupitelský úřad dostavit. Velvyslanectví ČR v Hanoji je toho názoru, že podmínku, že se jedná o odůvodněný případ, žadatel žádným ze svých tvrzení uváděných v žádosti nesplnil. Ani údajná objektivní nepřístupnost systému Visapoint není přesvědčivým argumentem, základě kterého by bylo možné žádosti vyhovět. Z vlastní dlouhodobé činnosti je zastupitelskému úřadu totiž známo, že systém Visapoint přístupný je, leč vzhledem k bezprecedentnímu zájmu vietnamských žadatelů o pobytové tituly může být jeho kapacita dočasně vyčerpána a termíny pro žadatele v ten který okamžik nedostupné. Tvrzení týkající se „totálního uzavření“ zastupitelského úřadu je rovněž nesprávné a zavádějící. Velvyslanectví ČR v Hanoji v této věci uvádí, že termíny sjednané přede dnem zahájení omezení provozu konzulárního oddělení rušeny nebyly. V případě, že některý z objednaných termínů připadl na období, kdy byla činnost konzulárního úseku omezena, byl k provedení příslušných úkonů stanoven termín náhradní a dotčená osoba byla o této skutečnosti řádně informována.

29. V rozkladu proti tomuto usnesení správního orgánu prvního stupně žalobkyně namítala, že k žádosti doložila fotodokumentaci neúspěšných pokusů o registraci v systému Visapoint a uvedla, že na výzvu správního orgánu je schopna doložit fotodokumentaci další. Systém Visapoint neposkytuje reálnou možnost sjednání termínu, tedy neumožňuje objektivně splnit zákonnou podmínku sjednat si termín pro podání žádosti. Stouto námitkou se zastupitelský úřad *de facto* nevypořádal. Jen ve svém odůvodnění zopakoval svoji oblíbenou mantru, že systém Visapoint je bezvadný a řádně plní svoji funkci. Je zarážející, jak správní orgán zarytě opakuje pořád totéž, když z objektivních pramenů, dlouhodobého monitoringu a dokonce i činnosti Bezpečnostní informační služby vyplývá, že systém Visapoint jednoduše nefunguje. V listopadu 2017 zastupitelský úřad objektivně zcela znemožnil žadatelům o pobytová oprávnění jakkoliv splnit zákonnou podmínku sjednání termínu pro podání žádosti. Zastupitelský úřad se bez jakéhokoliv zákonného či judikatorního opodstatnění uchyluje k tvrzení, že důvodem pro upuštění od osobního podání musí být výhradně důvody na straně žadatele a výhradně důvody zvláštního zřetele hodné, především pak zdravotní důvody. V § 169d odst. 3 ani jinde v zákoně o pobytu cizinců se však nehovoří o „důvodech zvláštního zřetele hodných“ či o tom, že by důvody zvláštního zřetele hodnými měly být důvody zdravotní. Ve skutečnosti je spektrum „odůvodněných případů“, ve kterých lze upustit od osobního podání pobytové žádosti, značně široké a nic nebrání tomu, aby tímto odůvodněným případem byla objektivní překážka na straně samotného zastupitelského úřadu. Zastupitelský úřad se ve svém odůvodnění naprosto vyhýbá konfrontaci s odůvodněním žádosti žalobkyně o prominutí osobního podání žádosti spočívajícím právě v objektivní nemožnosti splnění zákonné podmínky sjednání termínu a objektivní neexistenci jakéhokoliv systému, který by splnění takové podmínky umožňoval, a následném uzavření zastupitelského úřadu právně zastoupeným žadatelům.
30. V rozhodnutí ze dne 1. 3. 2018, č.j. 101263-3/2018-OPL, jímž byl rozklad žalobkyně zamítnut a usnesení Velvyslanectví ČR v Hanoji ze dne 15. 12. 2017, č.j. 3765/2017-

HANOI-39/a, potvrzeno, ministr zahraničních věcí uvedl, že neúspěšné pokusy registrace přes systém Visapoint nemohou být objektivní překážkou, resp. důvodem, pro který by mohl zastupitelský úřad od povinnosti osobního podání upustit. To, že se žadatelka nemohla po několika pokusech zaregistrovat, zatímco systém nabídl registraci jiným, úspěšnějším, žadatelům, nemůže být důkaz o tom, že systém Visapoint nebyl funkční. V době zrušení systému Visapoint byly objednávací kapacity na měsíc listopad 2017 naplněny a během tohoto měsíce vyřizoval ZÚ Hanoj žádosti osobně podané na základě rezervací učiněných před 31. 10. 2017. Navíc týden před koncem listopadu byl na úřední desce ZÚ Hanoj zveřejněn nový objednávací systém, který začal fungovat od prosince 2017. Celá situace se zrušením systému Visapoint a přechodem na nový objednávací systém byla vynucena značným převisem poptávky nad kapacitami ZÚ Hanoj pro zpracování žádostí o pobytové tituly, které významně ovlivňoval počet žádostí podávaných tzv. alternativním způsobem. Pouhé třítydenní pozastavení možnosti objednání k podání žádosti v souvislosti s přechodem na nový systém rozhodně nebylo z hlediska časového horizontu nepřiměřené. S přihlédnutím ke skutečnosti, že nový systém objednávání (telefonicky nebo prostřednictvím e-mailu) je postaven na stejném principu jako objednávání v systému Visapoint, a s přihlédnutím ke skutečnosti, že tento nový objednávací systém plynule navázal na systém předchozí (nedošlo k přerušení ve vyřizování žádostí o dlouhodobá víza a pobytové tituly), nebylo uveřejnění informace o novém systému objednávání s týdenním předstihem v rozporu se zásadou právní jistoty a předvídatelnosti postupů orgánů veřejné správy ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky, jíž se žadatelka dovolává.

31. Žaloba vedená pod sp. zn. 30A 68/2018 patří do skupiny u zdejšího soudu téměř současně podaných žalob, jimiž občané VSR shodnou nebo velice obdobnou argumentací brojili proti rozhodnutím ministra zahraničních věcí ČR. Na jaře 2019 senát 57 Krajského soudu v Plzni, jemuž napadla jedna část těchto žalob, ve všech případech napadené rozhodnutí a rozhodnutí Velvyslanectví ČR v Hanoji, které mu předcházelo, zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému. Proti těmto rozsudkům byly žalovaným podány kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud ve třech případech kasační stížnost zamítl, v šesti případech řízení o kasační stížnosti zastavil (z důvodu jejího zpětvzetí) a ve dvou případech dosud nerozhodl. Senát 30 Krajského soudu v Plzni, jemuž napadla druhá část uvedených žalob, včetně žaloby vedené pod sp. zn. 30A 68/2018, tudíž při aktuálním rozhodování o věci samé může vycházet a vychází z názorů a závěrů Nejvyššího správního soudu obsažených v jeho rozsudcích ze dne 31. 7. 2019, č.j. 10 Azs 218/2019-50, ze dne 29. 8. 2019, č.j. 1 Azs 216/2019-46, a ze dne 4. 9. 2019, č.j. 6 Azs 80/2019-42.
32. Ustanovení § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanovuje: „*Žádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně.*“.
33. Ustanovení § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců stanovuje: „*Zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Řízení je v případě podle věty první zahájeno dnem, kdy žádost došla zastupitelskému úřadu. Neupustí-li zastupitelský úřad v případě podle věty první od povinnosti osobního podání žádosti, řízení o žádosti usnesením zastaví. Zastupitelský úřad může od povinnosti osobního podání žádosti upustit také bez uvedení důvodů cizincem, jsou-li mu důvody pro toto upuštění známy z jeho úřední činnosti, nebo může učinit na své úřední desce prohlášení, že od povinnosti*

osobního podání žádosti upouští pro určitý druh žádostí o pobytová oprávnění podaných v budoucnu, a to zejména v případech, pokud je cizinec nebo jeho zaměstnavatel účastníkem vládou schváleného programu.“.

34. „Odůvodněný případ“ je neurčitý právní pojem. U těchto pojmů odborná literatura zdůrazňuje: *„Někdy také dochází k chybnému směřování neurčitých právních pojmů se správním uvážením. Pro oba instituty je sice společná určitá míra volnosti a potřeba specifické analytické činnosti („úvahy“). Nicméně na rozdíl od správního uvážení, kdy správní orgán volí mezi určitými možnostmi, „uvvažuje“, „váží“ varianty, při aplikaci neurčitého právního pojmu si musí správní orgán pojem v souvislosti s existujícím skutkovým stavem vyložit (interpretovat). Jde také o určitou rozumovou činnost, nikoli však ve smyslu (racionální) volby, ale o výklad pojmu a příp. subsumpci skutkové podstaty tomuto pojmu.“* (Vladimír Sládeček: Obecné správní právo. 3. vyd. Praha 2013, str. 154).
35. Podat žádost o taxativně zákonem vymezené pobyty jinou formou než osobním podáním je výjimečná možnost a bude se jednat především o případy, kdy by bylo trvání na osobním podání žádosti tvrdé a nerozumné (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2015, č.j. 6 Azs 77/2015-36, ze dne 27. 7. 2016, č.j. 10 Azs 219/2015-67, či ze dne 8. 9. 2016, č.j. 10 Azs 163/2016-37). Žadatel musí rovněž uvést konkrétní důvody, proč právě jeho případ má být oním „odůvodněným případem“, v němž nemá správní orgán trvat na osobním podání žádosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2016, č.j. 10 Azs 219/2015-67). V rozsudku ze dne 31. 5. 2011, č.j. 9 Aps 6/2010-106, Nejvyšší správní soud konstatoval, že: *„Prostřednictvím daného institutu lze tedy zohlednit situace, které budou cizinci důvodně bránit v osobním podání žádosti přímo na zastupitelském úřadě. O jaké typové případy v praxi půjde, zda se má jednat pouze o případy překážek osobní účasti, které jsou na straně cizince, nebo též o případy překážek na straně zastupitelského úřadu, zákon o pobytu cizinců žádným způsobem ani neupravuje ani nenaznačuje. Každé takové posouzení tedy závisí na úvaze zastupitelského úřadu, který by měl při svém rozhodování zohlednit všechny v daném čase a dané zemi existující podstatné okolnosti.“* Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 8. 2018, č.j. 9 Azs 213/2018-22, upřesnil, že „odůvodněný případ“ není redukován pouze na existenci omezení způsobených zdravotním stavem, ale rovněž situace, kdy je dostupnost zastupitelského úřadu objektivně velmi ztížena; lze uvažovat i o situaci, kdy samotný zastupitelský úřad může mít např. natolik závažné provozní problémy, že nebude možné jej osobně navštívit.
36. V rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-52, publ. pod č. 3601/2017 Sb. NSS, který se podrobně zabývá podáváním žádostí o pobytová oprávnění, došel rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k tomuto závěru: *„Je na veřejné správě, jakým způsobem „technicky“ uspořádá vyřizování žádostí o nejružnější pobytová oprávnění tak, aby byla schopna je za přiměřených nákladů zvládat. Musí však v každém případě umožnit žadatelům takové žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Je na veřejné správě, zda ke splnění tohoto úkolu využije informační technologie, víceetapňovou proceduru posuzování žádostí, prvky náhodného výběru, nástroje ekonomické regulace (správní poplatky v citelné výši) anebo kombinaci některých z těchto či jiných nástrojů. Zvolené nástroje však musí být založeny na racionálních a férových pravidlech a umožňovat průběžnou i následnou kontrolu toho, že nejsou zneužívány či používány svévolně.“*
37. Velmi podobný případ řešil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 6. 2019, č.j. 5 Azs 234/2018-43. V tomto rozsudku bylo vysloveno několik stěžejních názorů, jimiž se Nejvyšší správní soud řídil i ve věcech vedených pod sp. zn. 10 Azs 218/2019, sp. zn. 1 Azs

216/2019 a sp. zn. 6 Azs 80/2019. V souladu s těmito názory postupuje zdejší soud také v právě posuzovaném případě.

38. Druhovým specifikem posuzovaného případu je, že žádost žalobkyně o upuštění od osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu byla podána v době, kdy byl zrušen systém Visapoint a činnost zastupitelského úřadu byla omezena a tento úřad vůbec nepřijímal nové objednávky termínů k přijímání žádostí. V rozhodné době byly případně vyřizovány pouze žádosti, k jejichž podání byly sjednány termíny ještě v systému Visapoint. Z tohoto důvodu existovaly objektivní překážky na straně správního orgánu ve vztahu k příjmu nových objednávek termínů k osobnímu podání žádostí. Zastupitelský úřad v tomto přechodném období řešil technické uspořádání a organizační změny z důvodu přechodu na nový objednávací systém. Uvedená situace sice nebyla důsledkem svévole správního orgánu, na základě které by bylo bráněno cizincům žádosti podat, ale jedná se o případ, který měl na mysli Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 5. 2011, č.j. 9 Aps 6/2010-106, tj. závažné provozní problémy na straně zastupitelského úřadu.
39. Spornou otázkou především je, zda tato situace zasáhla do práv žadatelů na vyřízení jejich žádostí v přiměřeném časovém horizontu ve smyslu rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-52.
40. Doba, po kterou z provozních důvodů na straně zastupitelského úřadu nefungoval žádný objednávací systém, trvala cca měsíc a dne 24. 11. 2017 byl zveřejněn nový způsob objednávání termínů pro přijímání žádostí, tedy s časovým předstihem přede dnem 1. 12. 2017, od něhož měl nový systém fungovat.
41. Při posuzování této otázky je třeba zohlednit i předcházející judikaturu. V rozsudku ze dne 23. 2. 2018, č.j. 5 Azs 312/2017-33, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Trvání na respektování úředních hodin jednotlivých agend zastupitelského úřadu není přímým zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. Jakkoliv má násobně vyšší poptávka po podání žádostí na ZÚ Hanoj za důsledek, že nikoliv všichni žadatelé mohou být v každý okamžik úředních hodin uspokojeni, fakt, že se na některého žadatele nedostane řada, je pouhým nepřímým důsledkem regulace správního úřadu v podobě úředních hodin. [...] Správní úřad při výkonu své pravomoci v zahraničí nemá stejné technické a personální možnosti jako správní úřady na území České republiky a jeho provoz je podstatně nákladnější než provoz tuzemských správních úřadů. S přihlédnutím ke zvláštní povaze výkonu státní správy v zahraničí a z toho vyplývajících omezení nezakládá pocítovaná nedostatečnost kapacit, resp. umožnění osobního podání žádosti ještě nezákonnost takového postupu správního orgánu.*“. Obdobně v rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-52, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu konstatoval, že „*si je vědom, že zejména v zemích, kde existuje vysoký přetlak poptávky po zaměstnání v České republice nad nabídkou, kterou je Česká republika z politických, společenských a ekonomických důvodů ochotna akceptovat (typicky Vietnam či Ukrajina), musí existovat systém, který efektivně, tedy zejména za únosných nákladů, jež ponese český stát, dokáže zvládnout velkou masu žádostí o pobytová oprávnění nejrůznějšího druhů, z nichž převážné většině nebude vyhověno. Česká republika má v zásadě neomezený prostor k úvaze, nakolik umožní státním příslušníkům té či oné země pracovat či vyvíjet jinou aktivitu v České republice; svou praxi v tomto ohledu může měnit podle svých potřeb.*“. Intervence soudu by byla na místě v okamžiku, pokud by sjednání termínu k osobnímu podání žádosti nebylo s ohledem na kapacitu a organizaci žalovaného v podstatě možné, případně pokud by nebylo možné v přiměřené době.
42. V projednávané věci se nejedná o nemožnost podání příslušné žádosti v důsledku regulace činnosti zastupitelského úřadu (např. jeho úředních hodin apod.), ale k nemožnosti podání

těchto žádostí došlo v důsledku jeho závažných provozních problémů. Otázkou přitom je, zda lze bez dalšího dobu jednoho měsíce, po kterou nebylo možné sjednat si termín pro osobní podání žádosti, považovat za nepřiměřenou ve smyslu rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-52, tj. zda může jít o odůvodněný případ ve smyslu § 169 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Ve většině případů tomu tak skutečně nebude, tato doba je sama o sobě poměrně krátká na to, aby se výraznějším způsobem dotkla práv žadatelů.

43. V projednávané věci je ovšem třeba s ohledem na tvrzení žalobkyně, že se již několik měsíců předtím neúspěšně snažila sjednat si termín k osobnímu podání žádosti o zaměstnaneckou kartu prostřednictvím systému Visapoint, zohlednit (v případě, že bude toto tvrzení prokázáno) rovněž tuto dobu. Jinými slovy řečeno, doby, po které nebylo, byť z různých důvodů (např. nefunkčnost systému Visapoint a přechod na jiný objednávací systém), žadateli umožněno sjednat si termín pro osobní podání žádosti, se počítají.
44. U uvedené otázky ovšem správní orgány nesprávně vycházely zejména z toho, že doba jednoho měsíce v rámci přechodu na jiný objednávací systém není dobou nepřiměřenou. Ministr zahraničních věcí v žalobou napadeném rozhodnutí vyslovil pochybnosti o oprávněnosti kritiky systému Visapoint, přesto však bylo přistoupeno k ukončení doby platnosti s poskytovatelem tohoto systému a v době zrušení systému Visapoint byly objednávací kapacity na listopad 2017 naplněny.
45. V této souvislosti je nutno zdůraznit, že pro posouzení věci nejsou rozhodné jen důvody, pro které se žalobkyně podle svého tvrzení nemohla v systému Visapoint registrovat, ale také doba, po kterou tak nemohla z příčin nikoli na své straně učinit. Žalobkyni totiž i přes problémy popsané v rozhodnutí ministra zahraničních věcí muselo být umožněno podat žádost v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem.
46. Lze tak shrnout, že přechodná neexistence či nefunkčnost objednávacího systému zpravidla sama o sobě nezakládá odůvodněný případ, v němž je nutno umožnit žadateli nouzové podání žádosti o pobytový titul. V každém případě je ovšem třeba individuálně a zejména poctivě zvážit celkovou dobu, po kterou cizinec neúspěšně usiloval o sjednání termínu osobního podání žádosti, jakož i jiné důležité faktory (např. typ žádaného pobytového titulu, osoba žadatele, věk, zdravotní stav a rodinné pouto v ČR). Jelikož v případě žalobkyně tak správní orgány nepostupovaly, zatížily svá rozhodnutí nepřeklenutelnou procesní vadou.

Rozhodnutí soudu

47. Jelikož v daném případě došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, soud podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. bez jednání zrušil napadené rozhodnutí pro vady řízení a podle § 78 odst. 3 s. ř. s. ze stejného důvodu zrušil i rozhodnutí (usnesení) správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo, a současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
48. Soud neprovedl žádný z žalobkyní navržených důkazů, neboť jejich provedení nebylo nezbytné k posouzení důvodnosti žaloby.
49. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je správní orgán v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Náklady řízení

50. Žalobkyně, která měla ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. proti žalovanému správnímu orgánu, který ve věci úspěch neměl, právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem v celkové výši **15 342 Kč**, skládající se ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve výši 3 000 Kč, z odměny advokáta za tři úkony právní služby po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu (9 300 + DPH = 11 253 Kč) a z náhrady hotových výdajů – výdajů na vnitrostátní poštovné, místní hovorné a přepravné za tři úkony právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu (900 + DPH = 1 089 Kč). Za úkony právní služby podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu se považují 1) převzetí a příprava zastoupení, 2) žaloba a 3) replika. Ke splnění povinnosti nahradit náklady řízení bylo žalovanému určeno platební místo podle § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a stanovena přiměřená lhůta podle § 160 odst. 1 části věty za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. (s přihlédnutím k možnostem žalovaného tuto platbu realizovat).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 4. prosince 2019

JUDr. PhDr. Petr Kuchynka, Ph.D. v.r.
předseda senátu